

Rozpracování pohotovostního plánu veterinárních opatření v Regionu Uherské Hradiště

Anna Krejčíková

Bakalářská práce
2013

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav krizového řízení

akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Anna KREJČÍKOVÁ**

Osobní číslo: **L10221**

Studijní program: **B3909 Procesní inženýrství**

Studijní obor: **Ovládání rizik**

Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Rozpracování pohotovostního plánu veterinárních opatření v regionu Uherské Hradiště.**

Zásady pro vypracování:

1. Identifikujte možná rizika v oblasti veterinární péče regionu Uherské Hradiště
2. Navrhněte opatření na eliminaci rizik v oblasti veterinární péče zkoumaného regionu
3. Zjištěné údaje promítněte do pohotovostního plánu veterinárních opatření

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

[1] Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně souvisejících zákonů (veterinární zákon)nl

[2] AXMANN, R. Plán veterinárních opatření. 2005.

[3] Zákon č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nálezů a nemocí přenosných ze zvířat

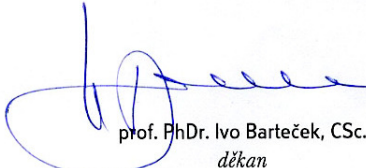
Vedoucí bakalářské práce: **RNDr. Zdeněk Šafařík, Ph.D.**

Ústav krizového řízení

Datum zadání bakalářské práce: **25. února 2013**

Termín odevzdání bakalářské práce: **10. května 2013**

V Uherském Hradišti dne 25. února 2013

prof. PhDr. Ivo Barteček, CSc.
děkan

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v archivu Fakulty logistiky a krizového řízení Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval/a samostatně a použitou literaturu jsem citoval/a. V případě publikace výsledků budu uveden/a jako spoluautor/ka
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

V Uherském Hradišti dne ..... 29.4.2013 .....

.....
podpis studenta/ky

ABSTRAKT

Předmětem této práce je rozpracování pohotovostního plánu veterinárních opatření v regionu Uherské Hradiště. Bakalářská práce má část teoretickou a praktickou.

Teoretická část se věnuje orgánům veterinární správy v souvislosti s riziky v oblastech veterinární péče, mimořádné události epizootie a nebezpečným nákazám.

Praktická část se zaměřuje na rozpracování samotného pohotovostního plánu pro případ vzniku nebezpečné nákazy na farmě v Uherském Ostrohu. Pohotovostní plán popisuje důležité kroky pro eliminaci rizik v dané problematice.

Klíčová slova:

Pohotovostní plán, epizootie, nákazy, veterinární správa, veterinární péče, mimořádná událost, rizika.

ABSTRACT

The main topic of this bachelor thesis is to start working on an emergency plan of veterinary arrangements in the region Uherské Hradiště. The thesis consists of a theoretical and an empirical part.

The theoretical part deals with veterinary authorities in connection with risks in an area of veterinary care, an emergency Epizootic, and dangerous infections.

The practical part focuses on an elaboration of emergency plan in the case of beginning dangerous infection on a farm in Uherský Ostroh. The emergency plan describes important steps how to systematically eliminate risks of infections in this issue.

Keywords:

Emergency plan, epidemic, infection, veterinary Administration, veterinary care, emergency incident, risks.

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce, panu RNDr. Zdeňku Šafaříkovi, Ph.D., za odborné rady, připomínky, náměty, trpělivost a především za jeho čas obětovaný konzultacím mé bakalářské práce. Touto cestou chci rovněž poděkovat panu MVDr. Richardovi Wallo, Státní veterinární správa ČR, především za jeho ochotu a vstřícnost při poskytování informací k mé bakalářské práci. Nespolední dík patří mým blízkým, kteří mi pomáhali, měli semnou trpělivost a byli mi oporou při psaní této práce.

OBSAH

ÚVOD.....	9
1 TEORETICKÁ ČÁST	10
1 ORGÁNY VETERINÁRNÍ ZPRÁVY	11
1.1 STÁNÍ VETERINÁRNÍ SPRÁVA (SVS)	11
1.2 KRAJSKÁ VETERINÁRNÍ SPRÁVA (KVS)	12
2 RIZIKA V OBLASTI VETERINÁRNÍ PÉČE.....	14
2.1 MIMOŘÁDNÁ UDÁLOST (MU).....	14
2.1.1 Příčiny vzniku MU a doba trvání	14
2.1.2 Pravděpodobnost vzniku krizové situace v kraji.....	15
2.1.3 Intenzita dopadu krizové situace v kraji.....	15
2.2 PODEZŘENÍ Z NÁKAZY	16
2.3 OCHRANNÁ A ZDOLÁVACÍ OPATŘENÍ PRO PŘÍPAD VZNIKU NEBEZPEČNÉ NÁKAZY.....	17
2.3.1 Základní povinnosti chovatele	17
2.3.2 Základní povinnosti soukromého veterinárního lékaře	18
2.4 UKONČENÍ ZDOLÁVACÍCH OPATŘENÍ	18
3 NÁKAZY	19
3.1 SPOLEČNÉ NÁKAZY U VÍCE DRUHŮ	19
3.1.1 Slintavka a kulhavka (SLAK, FMD).....	19
3.1.2 Katarální horečka ovcí (KHO)	19
3.1.3 Horečka údolí Rift.....	20
3.2 NÁKAZY U PRASAT	20
3.2.1 Klasický mor prasat (KMP)	20
3.2.2 Africký mor prasat (AMP)	21
3.3 NÁKAZY U DRŮBEŽE A VOLNĚ ŽIJÍCÍHO PTACTVA	21
3.3.1 Aviární influenza – ptačí chřipka (AI)	21
3.3.2 Newcastlelská nemoc (ND).....	22
3.4 NÁKAZY U JELENOVITÝCH.....	22
3.4.1 Chronické chřadnutí jelenovitých (CWD)	22
3.5 NÁKAZY U OVOCÍ A KOZ.....	23
3.5.1 Neštovice ovcí a koz	23
3.5.2 Mor malých přežvýkavců	23
3.6 NÁKAZY U SKOTU.....	24
3.6.1 TSE (BSE – nemoc šílených krav, Klusavka).....	24
4 POHOTOVSTONÍ PLÁNY	25

4.1	SUBJEKTY SOUČINNOSTI.....	25
4.2	KRITÉRIA PRO POHOTOVOSTNÍ PLÁN.....	26
5	CÍLE A ZVOLENÉ METODY ZPRACOVÁNÍ.....	27
5.1.1	Metody využívané při zpracování bakalářské práce.....	27
II	PRAKTICKÁ ČÁST	28
6	NÁKAZOVÁ SITUACE V ČR	29
7	ROZPRACOVÁNÍ POHOTOVOSTNÍHO PLÁNU V PŘÍPADĚ VZNIKU NEBEZPEČNÉ NÁKAZY.....	32
7.1	OSTROŽSKO, A. S.	32
7.2	POHOTOVOSTNÍ PLÁN PRO PŘÍPAD VZNIKU NEBEZPEČNÉ NÁKAZY, (ČÁST I).....	34
7.3	POHOTOVOSTNÍ PLÁN PRO PŘÍPAD VZNIKU NEBEZPEČNÉ NÁKAZY, (ČÁST II).....	38
7.3.1	Základní povinnosti chovatele	41
7.3.2	Podrobnější údaje o provozu	42
7.3.2.1	Jednotlivé stáje v hospodářství	44
7.3.3	Plán hospodářství	46
7.4	KOMENTÁŘ K POHOTOVOSTNÍMU PLÁNU.....	50
8	SWOT ANALÝZA A NÁVRHY OPATŘENÍ NA ELIMINACI RIZIK.....	55
8.1	SWOT ANALÝZA.....	55
8.2	NÁVRHY OPATŘENÍ NA ELIMINACI RIZIK	57
	ZÁVĚR	60
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	61
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	62
	SEZNAM OBRÁZKŮ	63
	SEZNAM TABULEK.....	64
	SEZNAM PŘÍLOH.....	65

ÚVOD

Už od mala jsem velkým příznivcem zvířat. Téma bakalářské práce „Rozpracování pohotovostního plánu veterinárních opatření v regionu Uherské Hradiště“ jsem si vybrala právě proto, že je mi alespoň z malé části blízké a na první pohled mě zaujalo svou odlišností od dalších témat.

V rámci oboru vysoké školy, kterou studuji je hlavní hrozbou veterinárních opatření, která může nastat, takzvaná epizootie, tedy hromadná nákaza zvířat. Nebezpečí představují především vysoce nebezpečné nákazy, které mohou být přenosné i na člověka a jsou tak hrozbou i pro okolí. Představují pro chovatele obrovské ztráty nejen finanční, ale mají dopady i na psychiku a celkový chod hospodářství. V posledních letech je nákazová situace v České republice velmi příznivá, ovšem to nemění nic na tom, že připravenost chovatelů a příslušných orgánů je velmi důležitá, nejen kvůli případnému vzniku nebezpečné nákazy, ale i z hlediska prevence.

Ve své teoretické části se snažím čtenáře seznámit s příslušnými orgány veterinární správy a s jejich úkoly, mimořádnou událostí epizootie, s nákazami, které vyžadují pohotovostní plán a obeznámit s obsahem pohotovostního plánu. V praktické části se již zaměřuji na konkrétní objekt, pro který jsem vypracovala požadovaný pohotovostní plán v případě vzniku nebezpečné nákazy a navrhla opatření pro eliminaci rizik.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ORGÁNY VETERINÁRNÍ ZPRÁVY

Veterinární péče podle zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a změně souvisejících zákonů zahrnuje [1]:

- Péči o zdraví zvířat a jeho ochranu, zvláště u předcházení vzniku a šíření onemocnění přenosných přímo nebo nepřímo mezi zvířaty, jejich zdolávání a ochranu zdraví lidí před nemocemi přenosnými ze zvířat na člověka.
- Péči o zdravotní nezávadnost živočišných krmiv, produktů a ochranu zdraví lidí před jeho poškozením nebo ohrožením živočišnými produkty.
- Ochranu území České republiky před dovozem zdravotně závadných živočišných produktů a krmiv ze zahraničí.
- Ochranu životního prostředí před nepříznivými vlivy souvisejícími s chovem zvířat, výrobou a zpracováváním živočišných produktů, jakož i ochranu zvířat a jejich produkce před riziky ze znečištěného životního prostředí.
- Veterinární asanaci.

Seznam nebezpečných nálezů zvířat je formulován veterinárním zákonem č. 166/1999 Sb. o veterinární péči. V původním znění zákona 166/199 Sb. existovalo dělení nálezů na velmi nebezpečné, nebezpečné. Nyní jsou vytvořeny v novele českého veterinárního zákona nové seznamy nálezů a to[1]:

- Nákazy, jejich výskyt je povinně hlášen Evropské komisi a členskými státy EU.
- Nákazy, které se považují za nebezpečné.
- Nákazy, při jejich výskytu se poskytuje náhrada nákladů a ztrát.

1.1 Státní veterinární správa (SVS)

Podle § 48 zákona č. 166/1999 Sb., Státní veterinární správa[2] [3]:

- Organizuje a zpracovává programy pro ochranu zdraví zvířat a péči o zdravotní nezávadnost živočišných produktů.
- Ministerstvu předkládá ke schválení návrhy programů ozdravování hospodářských zvířat od nebezpečných nálezů a zásady pro vypracování pohotovostních plánů pro případ výskytu nebezpečných nálezů a vzniku mimořádné události.

- Předkládá ministerstvu návrhy pro mimořádná veterinární opatření, prohlášení nálezů za zdolanou a zrušených stanovených opatření.
- Je řídicím orgánem pro krajské veterinární zprávy.
- Řídí státní veterinární ústavy a koordinuje jejich odbornou činnost na úsecích diagnostiky nálezů zvířat, veterinární kontroly hygieny plemenitby, vyšetřování živočišných produktů a zjišťování přítomnosti cizorodých látek v krmivech, potravinách živočišného původu a životním prostředí.
- Vykonává státní veterinární dozor.
- Stanovuje veterinární podmínky, za kterých lze povolit vykonávání svodu zvířat s mezinárodní účastí.
- Dává souhlas k biologickému zkoušení dosud nepoužívaných krmiv, dovozu, jejich výrobě.
- Stanovuje veterinární podmínky pro dovoz veterinárního zboží a přepravu zvířat.
- Schvaluje provoz, kde lze vyrábět živočišné produkty určené k vývozu.
- Provádí registr soukromých veterinárních lékařů.

1.2 Krajská veterinární správa (KVS)

Podle § 49 zákona č. 166/1999 Sb., Krajská veterinární správa [2] [3]:

- Vypracovává pohotovostní plány pro vznik epizootie a zabezpečuje jejich plnění.
- Organizuje povinnou prevenci k předcházení vzniku a šíření nálezů a jejich zdolávání.
- Vyhláší mimořádná veterinární opatření, prohlašuje nález za zdolanou a ruší mimořádná veterinární opatření.
- Na základě výsledků vyšetření zvířat vyhláší podezření z výskytu nálezů Státní veterinární správě, po potvrzení výskytu nálezů příslušnému okresnímu úřadu, obci a orgánu Policie České republiky, při výskytu nemoci přenosné ze zvířat na člověka i příslušnému orgánu hygienické služby.

2 RIZIKA V OBLASTI VETERINÁRNÍ PÉČE

Za hlavní riziko v oblasti veterinární péče považuji vznik mimořádné události a to epizootie, tedy hromadnou nákazu zvířat.

Jiné mimořádné situace, u kterých se při jejich zdolávání zapojuje KVS

- Povodně
- Chemická havárie
- Radiační havárie
- Hromadné úhyny volně žijící zvěře způsobené hromadnou nákazou a živelnými pohromami
- Hromadné úhyny ryb způsobené hromadnou nákazou a živelnými pohromami

V případě vzniku těchto mimořádných situací KVS schvaluje plány evakuace zvířat a jejich náhradní výživy. Řídí sběr a odstraňování kadaverů nebo utracených zvířat a řídí odstraňování některých produktů a odpadů na řízených skládkách odpadů. [4]

2.1 Mimořádná událost (MU)

Za mimořádnou událost je považován stav, kdy se vyskytnou některé z nákaz dle § 10, odst. 2 zákona č. 166/199 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, (slintavka a kulhavka, mor skotu, plicní nákaza skotu, katarální horečka ovcí, vesikulární choroba prasat, africký mor prasat, klasický mor prasat, nakažlivá obrna prasat, aviární influenza, newcastelská choroba, mor koní, vesikulární stomatitida, mor malých přežvýkavců, horečka Údolí Rift, modulární dermatitida skotu, neštovice ovcí a koz, infekční nekróza krvevorné tkáně a bovinní spongiformní encefalopatie - BSE). [4]

2.1.1 Příčiny vzniku MU a doba trvání

Epizootie vzniká zavlečením původce nebezpečných nákaz do chovů hospodářských zvířat na území kraje. Tyto škodliviny vyvolávající nemoci jsou často zavlečeny cestou aerogenní, dovozem veterinárního zboží z jiných zemí, nekontrolovaným přemísťováním zvířat, volně žijící zvěří a pasivně tzn. člověkem, dopravními prostředky, krmivem, turisty apod.

Vznik a rozsah epizootie může významně ovlivňovat a urychlit vysoká koncentrace zvířat ve velkochovech, nálezová situace v zahraničí a krátkodobá vysoká koncentrace zvířat na jednom místě, jako jsou např. svody, výstavy apod. Na charakteru nákazy je závislá doba trvání epizootie, od toho se dále odvíjí i přijatá mimořádná veterinární opatření. [4]

2.1.2 Pravděpodobnost vzniku krizové situace v kraji

V současné době je nálezová situace na většině území Evropy dobrá a tak bezprostřední nebezpečí nehrozí. Ovšem vznik epizootie se na území kraje v případě nepříznivé nálezové situace vyloučit nedá. Zejména pak u slintavky a kulhavky, klasického moru prasat, aviární chřivky a newcastleské choroby. [4]

2.1.3 Intenzita dopadu krizové situace v kraji.

- Život a zdraví osob – dopady epizootie bývají sekundární bez přímých dopadů na život a zdraví. Mají dopad na psychiku chovatelů a ztrátu pracovních příležitostí.
- Zničení nebo poškození majetku - vznikají přímé škody jako jsou úhyny, utrácení zvířat a jejich likvidace.
- Poškození životního prostředí – v případě, kdy se nákaza vyskytuje u volně žijících zvířat, bude životní prostředí poškozeno jejich úhynem a zvláště pak, pokud se bude provádět likvidace zvířat pálením.
- Ekonomické dopady - krizová situace má na ekonomiku přímé dopady a to z důvodů omezení nebo úplného zastavení zpracovatelských podniků, jatek, mlékáren, zákazu přesunu zvířat apod. Zastavuje se dovoz a vývoz veterinárního zboží.
- Sociální dopady - u chovatelů a ostatních obyvatel krizová situace znemožňuje v důsledku uzavěry obce dojíždění do zaměstnání mimo uzavřenou obec. [4]

Doba působení krizové situace v kraji je předpokládána v řádu až několik týdnů. Záleží na charakteru nákazy a na účinnosti mimořádných veterinárních opatření. [4]

2.2 Podezření z nákazy

Zákon č. 166/99 Sb., o veterinární péči.

Chovatel a veškeré další osoby, které jsou při chovu, přepravě, svodu a prodeji zvířat, jakož i další osoby, které přicházejí do styku se zvířaty schopny rozpoznat příznaky z výskytu nebezpečné nákazy nebo nemoci přenosné ze zvířat na člověka, jsou povinny neprodleně informovat krajskou veterinární správu nebo zajistit její uvědomění o tomto podezření. Ohlašovací povinnost osob zaniká, jakmile bylo podezření nahlášeno úřednímu veterinárnímu lékaři anebo soukromému veterinárnímu lékaři. Krajská veterinární správa, která byla informována o podezření z výskytu nebezpečné nákazy nebo je zjistila při plnění svých úkolů, pověří chovatele opatřeními a pokyny. V souladu s postupy a metodami schválenými Evropskou unií pro diagnostiku a tlumení příslušných nákaz a pohotovostními plány nařídí dle potřeby mimořádná veterinární opatření, především za účelem ochrany proti možnému šíření nákazy [1] [5]:

- Vyšetří podezřelá zvířata a kadávery (odebrání vzorku k laboratornímu vyšetření).
- Zahájí šetření zaměřené na zjištění možného původu a zdroje nákazy.
- Nařídí chovateli pokyny:
  - Zvířata podezřelá z příslušné nákazy nepřemísťovat a držet na jejich ustájovacích místech.
  - Vytvořit seznam zvířat podezřelých, uhynulých a průběžně aktualizovat seznam nynějšího stavu.
- Určí způsob a pravidla použití dezinfekčních prostředků u vchodů a východů z míst, kde se podezřelá zvířata nacházejí.
- Chovatele poučí zejména o povaze nákazy a možnostech jejího šíření. Informuje jak zacházet s podezřelými zvířaty, živočišnými produkty, předměty, materiály a látkami, které mohou být nositeli a původci nákaz.

Opatření krajská veterinární správa ukončí, pokud je podezření z výskytu nákazy vyloučeno.

2.3 Ochranná a zdolávací opatření pro případ vzniku nebezpečné nákazy

Opatření jsou schválena orgány Evropské unie pro diagnostiku a tlumení příslušné nákazy spolu s pohotovostními plány. Jestliže byl potvrzen výskyt nebezpečné nákazy nebo hrozí nebezpečí jejího šíření, příslušné orgány nařídí veterinární opatření ke zdolání nákazy a ochraně před jejím šířením, zejména [5] [6]:

- Vymezit ohnisko nákazy a označit ohnisko výstražným značením.
- Zabezpečit ochranné pásmo s dozorem.
- Nemocná zvířata utratit.
- Opatřit soupis hospodářství se všemi vnímavými zvířaty.
- Veškeré kontaminované látky, krmiva, zařízení, která nemůžou být dezinfikovány zničit.
- Čištění, dezinfekci, dezinsekcí a deratizaci prostorů, zařízení a dopravních prostředků, které jsou umístěna v ohnisku nákazy a nebo jsou jimi vnímavá zvířata přepravována.
- Očkování zvířat.
- Zajistit aby byly osoby v ochranných pásmech dostatečně informovány o opatřeních a nařízeních.
- Způsob jakým bude prováděna veškerá dezinfekce.

Jednotlivé metodické postupy k likvidaci jednotlivých nebezpečných nákaz jsou součástí příloh pohotovostního plánu.

2.3.1 Základní povinnosti chovatele

V souladu s § 12 zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a změně některých souvisejících zákonů ve znění pozdějších předpisů (veterinární zákon) chovatel, na jehož zvířatech se projevují příznaky nasvědčující podezření z výskytu nebezpečné nákazy, vykoná tyto opatření [7]:

- Nejkratší cestou (telefonem, apod.) uvědomí nejbližší dostupného soukromého veterinárního lékaře nebo přímo krajskou veterinární správu na vznik podezření onemocnění hospodářských zvířat nebezpečnou nákazou.
- Do příchodu úředního veterinárního lékaře zajistit, aby zvířata podezřelá na příslušnou nákazu neopustila svá stanoviště, produkty živočišného typu, které pocházejí od podezřelých zvířat, nebyly používány, jakkoli zpracovávány nebo uváděny do oběhu a aby byly ukládány odděleně.
- Předměty, které mohou být nositeli původců nálezů, nesmí být vynášeny, vyváženy a používány jinde. Prostory, kde jsou zvířata chovaná, musí být dezinfikovány. Osoby, které ošetřují podezřelá zvířata, nesmí přicházet do styku s jinými zvířaty a zároveň do prostorů, kde se nacházejí podezřelá zvířata, nesmí vstupovat jiné osoby bez vážného důvodu.
- Po příchodu veterinárního lékaře se chovatel řídí jeho pokyny.

2.3.2 Základní povinnosti soukromého veterinárního lékaře

Soukromý veterinární lékař předběžně provede vyšetření podezřelých zvířat z nákazy, popřípadě i těla uhynulých, nedonošených, mrtvě narozených nebo utracených zvířat a odebere vzorky k laboratornímu vyšetření. O podezření z výskytu nebezpečné nákazy neprodleně uvědomí krajskou veterinární správu a poskytne chovateli potřebné pokyny a poučení o jeho povinnostech, která učiní. Vyžaduje – li to vážnost situace, setrvá na místě do příchodu úředního veterinárního lékaře a sleduje zdravotní stav zvířat. [7]

2.4 Ukončení zdolávacích opatření

Orgán, který nařídil ochranná a zdolávací opatření, ukončí tato opatření, není-li právními akty Evropských společenství stanoveno jinak, pokud byla všechna nakažená zvířata utracená, prošly léčbou, byly odstraněny uhynulé kusy, uplynula stanovená zkušební doba a v tomto časovém úseku se nevyskytla další onemocnění a podezření z nálezů. Dezinfekce, dezinfekce, závěrečné čištění v ohnisku nálezů byly provedeny pod dohledem veterinárního lékaře a od těchto opatření uběhla dostatečná doba, aby mohla být nákaza prohlášena za zdolanou. [8]

3 NÁKAZY

Cílem této kapitoly, je stručné seznámení čtenáře s některými nebezpečnými nákazami. Vybrané uvedené nebezpečné nákazy podléhají povinnému hlášení a musí mít vypracovaný pohotovostní plán.

3.1 Společné nákazy u více druhů

3.1.1 Slintavka a kulhavka (SLAK, FMD)

SLAK, toto onemocnění známé jako slintavka a kulhavka je nejnakažlivější onemocnění zvířat a způsobuje obrovské ztráty. U viru SLAK je známo 7 sérotypů. Slak není možné klinicky odlišit od jiných chorob, jako je exantém prasat (VEP), vezikulární stomatitida (VS), vezikulární nemoc prasat (VNP), a proto je při každém podezření z onemocnění SLAK, vyžadována laboratorní diagnostika. [5]

Příznaky

U onemocnění je typické zjištění puchýřů na končetinách, v dutině ústní, u samic i na mléčné žláze. Puchýře se mohou rovněž nacházet i na jiných místech. Virus SLAK se může replikovat v dýchacím ústrojí zvířat, z něhož může být také vylučován. Přežvýkavci, nikoliv však prasata, mohou být nosiči viru během rekonvalescence. Nosiči viru mohou být také imunní přežvýkavci. Virus přetrvává v hlitanu skotu až dva roky, u afrického buvola pět let, u koz a ovcí několik měsíců. Zdrojem slintavky jsou převážně nemocná či nakažená zvířata a produkty z nich, především maso a mléko. Nákaza může být přenesena i zvířaty a ptáky pro slintavku nevnímavými, pokud přicházejí ze slintavkového prostředí. Dále se nemoc může přenášet lidmi na ruku, šatech a obuvi, dopravními prostředky, krmivem, vodou i předměty, které přišly do styku se zárodky SLAK. V boji proti slintavce je základní podmínkou aktivní spolupráce všech obyvatel a to především pracovníků v zemědělství. [9] [16]

3.1.2 Katarální horečka ovcí (KHO)

Katarální horečka ovcí neboli KHO a také Blue tongue (BT) je nazývána také jako modrý jazyk, je to přenosné virové onemocnění ovcí a dalších přežvýkavců. Toto onemocnění se

vyskytuje i u volně žijících přežvýkavců, ovšem v klinické formě se vyskytuje zejména u ovcí. Původně se tato nákaza vyskytovala jen v Africe, v roce 1943 byla zjištěna na Kypru, Palestině, Turecku, Íránu a v Syrii roku 1949. Ve 40. letech v USA, Maroku a v roce 1956 ve Španělsku a Portugalsku. Od roku 2006 se rozšířila téměř do všech zemí EU. Nemoc má osm serotypů. Vnímavé jsou zejména ovce do 1 roku stáří. Onemocnění má sezonní výskyt - při výskytu komárů. Inkubační doba při spontánním onemocnění trvá 4 - 10 dní. [5]

Příznaky

Horečka, zánětlivé změny sliznic dutiny nosní, ústní a především jazyka, odmítání potravy, otoky čela, uší, výtok z nosu, překrvení sliznice dutin ústní s následnou tvorbou erozí, jazyk modravé barvy a visí z ústní dutiny, průjem s příměsí krve, velké vychudnutí. U zvířat, která přežila, se může dostavit vypadávání vlny, oslepnutí, tvorba vředů. Onemocnění trvá 2 - 14 dnů, úmrtnost se pohybuje kolem 40 %, ale i 70 - 90 %. Zvířata, která onemocnění překonala, získávají dlouhodobou imunitu. [5]

3.1.3 Horečka údolí Rift

Toto zoonotické onemocnění, tedy přenosné ze zvířete na člověka, je nákaza hospodářských přežvýkavců přenášená moskyty. Původcem je RNA virus čeledi Bunyaviridae rodu Phlebovirus. Mezi nejvímavější zvířata k tomuto onemocnění patří ovce, kozy a skot. Inkubační doba je 1 – 6 dnů, u mláďat je 12 – 36 hodin. Mortalita se pohybuje kolem 5 – 100% u ovcí, u skotu je menší než 10%. [3]

Příznaky:

U březích zvířat se často objevuje potrat a předčasné vyvrhnutí mláďat. Dále se nemoc projevuje horečkou, zvířata jsou apatická, mají výtok z nozder a zvětšené mízní uzliny. Někdy se objevuje krvavý průjem. [3]

3.2 Nákazy u prasat

3.2.1 Klasický mor prasat (KMP)

Nákaza klasického moru prasat je velmi nebezpečná, postihuje prase domácí a černou zvěř. Původcem je RNC virus. Virus se šíří výměškami nemocných prasat, masem a nepřevařeným

odpadem z infikovaných zvířat. Virus přenáší též drobní hlodavci, ptáci a parazité sající krev. Inkubační doba je 3-8 dní, výjimečně 12 dní. Potlačení aktivity viru probíhá při teplotě 600°C 10 minut, při teplotě 20°C jeden rok. [14]

Příznaky

Vysoká horečka (až 42°C), malátnost, nechutenství, zarudnutí kůže, lehký zánět sliznice, mírné zduření a překrvení mízních uzlin, zánět spojivek, krváceniny na kůži, sliznicích, v orgánech, v mízních uzlinách, ve svalovině, na plicích, na povrchu ledvin, v ledvinové pánvičce, v močovém měchýři a na sliznici tenkého a tlustého střeva, poruchy dýchání, křeče, nekoordinované pohyby, ochrnutí končetin, nechutenství a hubnutí, střídání průjmu a zácpy. U této nákazy je úroveň nemocnosti 80 – 100% a úmrtnosti pak 60% – 70%. [5] [14]

3.2.2 Africký mor prasat (AMP)

Onemocnění je vysoce nakažlivé. DNA viru čeledi Asfariviridae rodu Irodovirus je původcem onemocnění. Nákaza se vyskytuje pouze u domestikovaných a evropských divokých prasat. Inkubační doba se pohybuje o kolo 5 – 10 dnů. Zdrojem onemocnění jsou tkáně, výměšky, sekrety nemocných, uhynulá zvířata a krev. Mortalita je ovlivněna rozdílnou virulencí podle kmene a kolísá tak mezi 0 – 100%. [5]

Příznaky:

Hlavními příznaky nákazy je nechutenství, deprese, vysoká horečka. Zvířata často leží a mají překrvenou kůži uší, břicha a končetin. Objevují se respirační potíže, krvácení z nosu a končetin, průjem, potraty. Nemoc se přenáší přímým kontaktem, infikovanými klíšťaty, kontaminovanými předměty nebo zbytky obsahující nepovažené vepřové maso. Nákaza se tlumí utrácením. Vakcinace se neprovádí. [5] [17]

3.3 Nákazy u drůbeže a volně žijícího ptactva

3.3.1 Aviární influenza – ptačí chřipka (AI)

Tato nákaza je pozorována nejen u domestikované drůbeže, ale i u volně žijícího ptactva a exotického ptactva. Nebezpečná nákaza, původcem onemocnění je vir Orthomyxoviridae

typu A virus H5N1. Inkubační doba se pohybuje kolem 3 – 7 dnů. Viru se šíří vzduchem, přímým kontaktem a kontaminovaným materiálem (dopravní prostředek, náradí, krmivo, znečištěnou obuví a oděvem). Mortalita je 50 – 100 %. [10]

Příznaky:

Nechutenství, celková skleslost, snížení počtu snášky, vajíčka mají tenké skořápky, výtoky z očí, vodnatý průjem zelené barvy, potíže s dýcháním, otoky hlavy, potíže s koordinací pohybu. Vakcinace se neprovádí, postižené ptactvo se utrácí. [10]

3.3.2 Newcastleká nemoc (ND)

ND je onemocnění virového typu domestikované drůbeže i volně žijících ptáku. Vnímaví jsou také pštrosi a mnoho druhů volně žijících ptáků. Významnými nositeli infekce jsou papoušci, kteří mohou vylučovat virus více než rok po objevení klinických příznaků onemocnění. Jsou popisovány případy infekce člověka, kdy příznaky byly záněty spojivek. Existuje 9 séro skupin, u drůbeže (PMV 1 – 9), u holubů PPMV. Přenos původce probíhá především přímým kontaktem s nemocnými ptáky nebo nosiči, možný je i prostřednictvím kontaminovaných klecí, krmivem, dopravními prostředky, prachem peřím a oděvy, vylučovaným trusem a vydechovaným vzduchem, možnost přenosu viru i větrem do vzdálenosti 64 m. Inkubační doba se pohybuje v rozmezí 5 - 6 dnů, avšak může být v rozpětí 2 - 15 dnů.[5]

Příznaky

Deprese, ztráta chuti, výrazný pokles snášky, zrychlení dechu, průjem zelenavé barvy a následná rychlá dehydratace, krváceniny a odumřené tkáně ve stěně žaludků a tenkého střeva. Mohou se objevovat otoky hlavy a cyanóza hřebínku. Úhyn většiny ptáků probíhá v několika dnech. Mortalita se pohybuje kolem 90%. [5]

3.4 Nákazy u jelenovitých

3.4.1 Chronické chřadnutí jelenovitých (CWD)

Nemoc se řadí do skupiny onemocnění TSE, tedy je to ta stejná skupina jako je BSE a klusavka. Původcem onemocnění je tedy škodlivá bílkovina – prion. Toto onemocnění je

však navzdory zařazení do stejné skupiny jako například onemocnění BSE zcela samostatně a vyskytuje se pouze u jelenovitých. Skot je vůči infekci CWD rezistentní. Mezi vnímaná zvířata, u kterých bylo popsáno toto onemocnění, se řadí pouze čtyři druh jelenovitých (jelenec ušatý, jelenec běloocasý, los aljašský a jelen lesní). Není přenosné na člověka. [5]

Příznaky

Průběh vždy končí smrtí, celkové chřadnutí zvířete, změna chování, ztráta plachosti, později poruchy koordinace a pohybu, pokleslá hlava, uši a postižení pánevních končetin. Byl zpozorován vyšší příjem vody a nadměrná tvorba slin – podobně jako u klinického obrazu vztekliny. Tyto příznaky se většinou objevují u zvířat starších 17 měsíců avšak nejčastěji ve věku 3 – 5 let. Zvířata v průběhu 2 – 3 měsíců od propuknutí nemoci hynou. Příčina tohoto onemocnění není doposud známa a žádné spolehlivé vysvětlení zatím neexistuje. [5]
[11]

3.5 Nákazy u ovocí a koz

3.5.1 Neštovice ovcí a koz

Toto onemocnění je velmi vážné, často smrtelné, postihující ovce a kozy. Vyskytuje se především v Asii, Africe a jihovýchodní Evropě. Původcem onemocnění jsou viry (poxviry a capripoxviry). [5]

Příznaky:

Inkubační doba se pohybuje u ovcí kolem 4 – 8 dní, u koz 5 – 14 dní. Především se jedná o tzv. systémové příznaky, postižena tedy může být jakákoli orgánová soustava. Toto onemocnění je vždy doprovázeno horečkou, zvířata mají oteklá víčka, hnisavý výtok z nozder a rozsáhlé kožní změny. Léčí se pouze podáním antibiotik. Zvířata, která překonala nemoc, jsou celoživotně imunní. [5]

3.5.2 Mor malých přežvýkavců

U tohoto onemocnění je původcem virus čeledi Paramyxoviridae rodu Morbillivirus. K onemocnění jsou vnímavější více kozy než ovce a mohou být nakažena i divoká zvířata. Inkubační doba se pohybuje kolem 4 – 6 dnů. Onemocnění je rozšiřováno aerosoly a při-

mým kontaktem. Mortalita se pohybuje kolem 50 – 100%, závisí však na imunitním stavu populace. [15]

Příznaky:

Onemocnění se projevuje horečkou, výtoky z nozder a očí, záněty spojivek a nosní sliznice, hnilobným zápachem dechu, erozí sliznice dolní dásně pod řezáky, vodnatým průjmem s krví, kašlem a abnormálním dýcháním a zápallem plic. Nákaza není přenosná na člověka. [5]

3.6 Nákazy u skotu

3.6.1 TSE (BSE – nemoc šílených krav, Klusavka)

Transmisivní spongiformní encefalopatie (TSE), mezi které patří také BSE a klusavka (scarpie). Za původce onemocnění jsou považovány škodlivé bílkoviny - priony, tyto napadají organismus hostitele bez imunitní odezvy a hromadí se v centrálním nervovém systému, kde způsobují nezvratné patologické změny. Inkubační doba TSE je obecně u všech vnímavých zvířat velmi dlouhá, u skotu 2 – 10 let (s průměrem 4 – 5 let), u ovcí a koz 1 – 5 let v závislosti na velikosti infekční dávky, vnímavosti k onemocnění a stresovým vlivům. [11]

Příznaky:

Bezohřečnatá onemocnění, ztráta koordinace, narušení centrálního nervového systému, lekavost, neklid, napadání jiných zvířat, pocity strachu a podrážděnosti. Dalšími příznaky, které nastupují v pozdější fázi onemocnění, jsou poruchy koordinace pohybů, třes a slabost zadních končetin. Pro nemocná zvířata ve stádě je typická zvýšená aktivita, neustálé přebíhání z místa na místo a narážení do překážek, vyhazování končetinami na stranu, vysoké našlapování (tzv. kohoutí krok), nedostatečné ohýbání pánevních končetin, strnulý pohyb s občasným upadnutím, problémy vstát, výrazné hubnutí. Během několika týdnů až měsíců zvířata hynou na celkovou vyčerpanost a musí být utracena. Z hlediska bezpečnosti potravin je třeba uvést, že konzumace mléka a masa je zcela bezpečná, protože v mléku a ani v masu se původce BSE nenachází. [5] [11]

4 POHOTOVSTONÍ PLÁNY

Pohotovostní plán je vypracován pro případ vzniku nebezpečných nákaz a vzniku mimořádné situace (§ 10, odst. a, § 44, 48, 49 zákona č. 166/99 Sb., o vet. péči). Jednotlivé pohotovostní plány pro případ vzniku určité nákazy slouží jako podklad pro vypracování pohotovostního plánu KVS. Takovýto pohotovostní plán obsahuje:

- výklad pojmů,
- finanční ustanovení,
- řetězec velení,
- krizové centrum SVS (KC SVS),
- řízení na krajské úrovni,
- epizootologickou skupinu,
- personální zabezpečení,
- manuály,
- diagnostické laboratoře,
- programy školení a výcviku
- uvědomění veřejnosti

Úkolem orgánu veterinární správy je řešit prevenci a zdořávat vzniklé nebezpečné nákazy a mimořádné situace. Pohotovostní plán obsahuje seznam jednotlivých institucí, které se podílejí na zdořávání nákaz, materiální a personální předpoklady pro řešení daných úkolů s cílem rychlého zdořání následků nebezpečných nákaz a mimořádných situací s minimálními škodami a ztrátami. [5]

4.1 Subjekty součinnosti

- Chovatel, soukromý veterinární lékař, okresní úřad, obce, okresní hospodářská komora, armáda ČR – veterinární služba, záchranné výcvikové základny, hasičský záchranný sbor, asanační podniky, organizace zabezpečující DDD činnost (Ochranná

dezinfekce, dezinsekce a deratizace), policie ČR, myslivecké organizace, meteorologická služba, chovatelské organizace a svazy, ústřední evidence hospodářských zvířat, jatky, pohotovostní střediska pro likvidaci nálezů, orgány zdravotní služby, zemědělská agentura Mze.

Národní unijní legislativa proto stanovuje povinnost členských států mít vypracované pohotovostní plány pro případ vzplanutí nálezů. [5]

Jedná se o tyto nálezky [12]:

- SLAK, KMP, NCHD, AI, BT, epizootické hemorhagické onemocnění jelenovitých, neštovice ovcí a koz, AMP, nodulární dermatitida skotu, horečka údolí Rift, BSE, mor skotu, mor malých přežvýkavců, VCHP, vezikulární stomatitida.

4.2 Kritéria pro pohotovostní plán

V pohotovostním plánu musí být vypracován seznam místních středisek pro tlumení nálezů s kontakty na rychlé osoby, organizace spojené s ohniskem nálezky a poskytnuty podrobné údaje o personálu zapojeném v programu tlumení nálezky. V pohotovostním plánu jsou stanoveny pokyny ohledně opatření, pokud se infekce potvrdí. [13]

Pohotovostní plány mají schéma dané legislativou a vycházejí ze zadání daného ve vyhláškách. Pohotovostní plány pro jednotlivé nálezky se v podstatě z 95% shodují, pouze u nálezů SLAK, KMP a AI (slintavka a kulhavka, klasický mor prasat a ptačí chřipka) se vyžaduje tzv. skupina odborníků. Popisy nálezů mají společné schéma, ale logicky se liší původci, vnímavá zvířata, příznaky atd. Tvoří se pohotovostní plán pro chovatele, hospodářství a pohotovostní plán pro provozovatele jatek.[5]

5 CÍLE A ZVOLENÉ METODY ZPRACOVÁNÍ

Cílem této práce je rozpracovat pohotovostní plán v oblasti veterinární péče v regionu Uherské Hradiště a navrhnout opatření na eliminaci rizik, která mohou vzniknout v případě výskytu nebezpečné nákazy.

5.1.1 Metody využívané při zpracování bakalářské práce

Ve své práci používám tyto metody:

- **Sběr dat**

Slouží k tomu, abych získala co nejvíce informací o hospodářství a mohla tak rozpracovat pohotovostní plán pro hospodářství, které jsem si pro svou práci vybrala.

- **SWOT analýza**

Tuto metodu jsem si vybrala, protože obsahuje silné a slabé stránky vnitřního prostředí hospodářství, příležitosti a hrozby z vnějšího prostředí. Mohu tak lépe posoudit zjištěné údaje, které využiji pro návrh eliminace rizik.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 NÁKAZOVÁ SITUACE V ČR

Nákazová situace ČR jak v chovech hospodářských tak zájmových, je během posledních let velmi příznivá, především díky našemu dobře fungujícímu systému státního veterinárního dozoru.

V ČR, na rozdíl od řady jiných zemí EU, se nebezpeční nákazy, jako je slintavka a kulhavka, tuberkulóza, vzteklnina, infekční anémie koní, katarální horečka ovcí, vyskytují velmi zřídka. Přesto není řeč o nákazovém klidu.

Koncem roku 2012 se v několika chovech holubů vyskytl pseudomor drůbeže, v chovech ovcí dokonce nový Schmallenberg virus. Tyto problémy se však neřešili pouze u nás, ale i v okolních zemích. Byl řešen také výskyt salmonel v chovech drůbeže, tularémie u zajíců, Aujeszkyho choroba u divočáků a snad nejaktuálnější problém je mor včelího plodu.

Velmi pozorně se musí sledovat výskyt nálezů zvířat v okolních zemích. Jen minulý rok bylo hlášeno podezření, že ve Francii byl zaznamenán výskyt tuberkulózy v chovech skotu a v Itálii katarální horečka ovcí, ta se objevila i v Řecku spolu se vzteklinou. Infekční anémie koní byla nahlášena v Rumunsku. V Turecku a blízkém okolí se vyskytuje slintavka a kulhavka.

Tato příznivá nákazová situace v ČR poukazuje na to, že státní veterinární dozor pečlivě sleduje ochranu našeho státního území před zavlečením těchto nálezů. Turisté a dovozci, by však měli dodržovat a nepodceňovat všechna veterinární opatření.

Pro přehlednější znázornění nálezové situace, přikládám seznam s výskytem nebezpečné nálezů v ČR. Je uveden rok posledního výskytu na území ČR:

- Nákazy suchozemských živočichů:
  - Mor koní – nikdy
  - Africký mor prasat – nikdy
  - Influenza ptáků – 2009
  - Mor včelího plodu – 2012

- Bluetongue – 2009
- Klasický mor prasat – u domácích prasat 1997 a u divokých prasat 1999
- Plicní nákaza skotu – 1902
- Hřebčí nákaza 1952
- Encefalomyelitida koní – nikdy
- BSE – 2009
- Infekční anémie koní – 1988
- SLAK – 1975
- Vozhřivka – 1955
- Modulární dermatitida – nikdy
- Newcastleská choroba – holubi 2007 a hrabavá drůbež 1980
- Mora malých přežvýkavců – nikdy
- Horečka údolí Rift – nikdy
- Mor skotu – 1881
- Neštovice ovcí a koz – 1950
- Vezikulární choroba prasat – nikdy
- Vezikulární stomatitida – nikdy
- Nákazy vodních živočichů:
  - Epizootická nekróza krvetvorné tkáně – nikdy
  - Epizootický vředový syndrom – nikdy
  - Virová hemoragická septikémie 2011
  - Běloskrvnost – nikdy
  - Žlutohlavou – nikdy

- Syndrom Taura – nikdy
- Infekční hematopická nekróza – 2011
- Herpiviróza KOI - 2011

Tyto onemocnění podléhají v ČR povinnému hlášení.

7 ROZPRACOVÁNÍ POHOTOVOSTNÍHO PLÁNU V PŘÍPADĚ VZNIKU NEBEZPEČNÉ NÁKAZY

Pohotovostní plány si zpracovávají chovatelé sami pro své konkrétní hospodářství, především jde zejména o aktuální telefonní čísla na krajskou veterinární správu, asanační podnik a plán hospodářství s vyznačenými zdroji vody, elektrického proudu, apod. Plán musí mít zpracovaný každý chovatel, který má chov pro podnikatelské využití a pak na jednotlivá hospodářství. Ve své praktické části mám uvedené dva pohotovostní plány. Pohotovostní plán – část I, který je vypracovaný pro chovatele, pohotovostní plán – část II, který je vypracovaný pro konkrétní hospodářství v Uherském Ostrohu.

7.1 Ostrožsko, a. s.

Firma Ostrožsko, a.s. vznikla 1. července roku 1996 jako nástupnická organizace Zemědělského družstva Ostrožsko. Sídlí v Ostrožské Lhotě a hlavním předmětem společnosti je zemědělská výroba s převahou rostlinné a dále i živočišné. Firma Ostrožsko, a.s. obhospodařuje 2 666 ha zemědělské půdy, která je rozdělena na ornou půdu, louky a pastviny, vinice a sady. Společnost hospodaří na katastrech tří obcí – Ostrožská Lhota, Ostrožská Nová Ves a Uherský Ostroh, zde jsou umístěny samostatné farmy.

Obr. 2 Farma Ostrožsko, a.s. v Ostrožské Lhotě

- Farma v Ostrožské Lhotě - tato část společnosti slouží k zabezpečování technické vybavenosti. Nacházejí se zde také posklizňové linky, dílny a prodejna. Farma v Ostrožské Lhotě je zároveň i sídlem společnosti.
- Farma v Ostrožské Nové Vsi - tato část není v současnosti využívána pro potřebu společnosti, je pronajímána jiným podnikatelským subjektům.
- Farma v Uherském Ostrohu - slouží pro živočišnou výrobu. Je zaměřena na chov skotu na mléko a maso.

Obr. 3 Satelitní snímek farmy v Uherském Ostrohu

Pohotovostní plán část I, musí mít každá firma, která chová zvířata za účelem podnikání. Na přání ředitele Ostrožsko, a. s., nebudu v pohotovostních plánech uvádět kontaktní údaje na chovatele, zástupce chovatele a jiné odpovědné osoby např. zootechnik apod. V plánech proto neuvádím jména konkrétních osob, telefonních spojení v pracovní době a mimo pracovní dobu. Tabulky určeny pro tyto informace, se v pohotovostních plánech (část I, II) neobjevují.

7.2 Pohotovostní plán pro případ vzniku nebezpečné nákazy, (část I)

Chovatel

Statutární zástupce chovatele

Zástupce

Jiná odpovědná osoba (např. hlavní zootechnik apod.)

Krajská veterinární správa pro .....Zlínský..... kraj

Jméno a příjmení:

Adresa: Lazy V 654
760 01 Zlín

Tel. spojení:	v pracovní dobu	mimo prac. dobu	mobil
		+420 577 210 796	+420 577 211 481

Pracoviště KVS v Uherské Hradiště

Jméno a příjmení:

Adresa: Protzkarova1180
686 01 Uherské Hradiště

Tel. spojení:	v pracovní dobu	mimo prac. dobu	mobil
		+420 572 556 523	+420 572 556 522

Asanační podnik

Tel. spojení:	v pracovní dobu	mimo prac. dobu	mobil
		+420 577 922 183	+420 577 926 740

Skupina DDD

Tel. spojení:	v pracovní dobu	mimo prac. dobu	mobil
	+420 577431128	+420 577218701	

Policie ČR

Tel. spojení:	v pracovní dobu	mimo prac. dobu	mobil
	974 678 111	974 678 900	

Hasičský záchranný sbor

Tel. spojení:	v pracovní dobu	mimo prac. dobu	mobil
	950 819 229	950 819 230	

Obec**Jméno a příjmení:****Adresa:** Zámecká č.p. 24,

687 24 Uherský Ostroh

Odbor výstavby a životního prostředí

Tel. spojení:	v pracovní dobu	mimo prac. dobu	mobil
	572 430 534	572 591 116	

.....

Schváleno dne:

odpovědná osoba (chovatel), podpis

.....

Schváleno dne:

KVS, podpis

A. Dále je potřeba vyplnit část II pohotovostního plánu pro hospodářství, kde se uvedou podrobné údaje dle jednotlivých hospodářství, vč. podrobného plánu, a to všech hospodářství a provozů, i když v nich nejsou přechodně chována zvířata. V případě, že hospodářství využívá jiný chovatel za vyplnění pohotovostních plánů zodpovídá osoba uvedená v ústřední evidenci.

B. Chovatel při podezření na vznik nebo při vzniku onemocnění zvířat nebezpečnou nákazou provede tato opatření:

1. Nejkratší cestou (telefonem, poslem apod. – dle charakteru nákazy) uvědomí nejbližší dostupného soukromého veterinárního lékaře nebo přímo krajskou veterinární správu na vznik podezření onemocnění hospodářských zvířat nebezpečnou nákazou. Soukromý veterinární lékař provede základní diagnostická vyšetření k potvrzení nebo vyloučení onemocnění zvířat nákazou. Nelze-li nákazu jednoznačně vyloučit soukromý veterinární lékař poskytne chovateli potřebné poučení včetně poučení o povinnosti učinit opatření k zabránění šíření nákazy a bezprostředně uvědomí o situaci Krajskou veterinární správu pro .....Zlínský.....kraj, vyžaduje-li to povaha nebezpečné nákazy nebo místní podmínky, setrvá na místě do příchodu úředního veterinárního lékaře a sleduje zdravotní stav zvířat. Do doby vyloučení onemocnění zvířat nákazou se považují tato zvířata z nákazy nebo z nakažení podezřelá.
2. Chovatel zjistí, kdy a odkud byla přisunuta do hospodářství zvířata z jiných hospodářství, případně zda byla z daného hospodářství zvířata, produkty (vejce, mléko)

přesunuty jinam a kam – v období předpokládaného onemocnění zvířat danou nákazou.

3. Chovatel zajistí provedení úplné uzávěry stájí nebo hospodářství a rovněž zajistí, aby nikdo z ošetřovatelů neopustil pracoviště. Vchody a vjezdy do stájí, hospodářství opatří účinnou dezinfekcí a výstražnou tabulkou zakazující vstup nepovolaným osobám,
4. Chovatel a dotčené osoby (ošetřovatelé, služby atd.) jsou povinni dodržovat v šechna protinákazová opatření (předběžná a mimořádná veterinární opatření) k zabránění šíření nákazy, nařízená orgány veterinární správy.

B. Chovatel seznámí se zněním tohoto pohotovostního plánu všechny pracovníky a provádí pravidelné aktualizace, které písemně zasílá na Krajskou veterinární správu pro .....Zlínský..... kraj

Poslední aktualizace provedena dne:

(+ podpis odpovědné osoby)

Poslední aktualizace provedena dne:

(+ podpis odpovědné osoby)

Poslední aktualizace provedena dne:

(+ podpis odpovědné osoby)

7.3 Pohotovostní plán pro případ vzniku nebezpečné nákazy, (část II)

Pohotovostní plán pro hospodářství

Registrační číslo hospodářství: CZ . . . . .**Název hospodářství:** Ostrožko, a.s.**Adresa:** Uherský Ostroh, Blatnická č.p. 179, 687 24 Uherský Ostroh,**Obec:** Uherský Ostroh**KÚ:** Zlínského kraje

Tel. spojení:	v pracovní dobu	mimo prac. dobu	mobil
	577 043 111		

Kontaktní osoba (zootechnik apod.)**Zástupce****Krajská veterinární správa pro** Zlínský kraj**Jméno a Příjmení:****Adresa:** Lazy V 654
760 01 Zlín

Tel. spojení:	v pracovní dobu	mimo prac. dobu	mobil
	+420 572 556 523	+420 572 556 522	+420 732 144 529

Pracoviště KVS v .....Uherském Hradišti.....

Jméno a příjmení:

Adresa: Protzkarova1180
686 01 Uherské Hradiště

Tel. spojení:	v pracovní dobu	mimo prac. dobu	mobil
		+420 572 556 523	+420 572 556 522

Soukromý veterinární lékař zajišťující léčbu zvířat

Jméno a příjmení:

Adresa:

Tel. spojení:	v pracovní dobu	mimo prac. dobu	mobil

Policie ČR

Tel. spojení:	v pracovní dobu	mimo prac. dobu	mobil
		974 678 111	974 678 900

Hasičský záchranný sbor

Tel. spojení:	v pracovní dobu	mimo prac. dobu	mobil
		950 819 229	950 819 230

Obec**Jméno a příjmení:****Adresa:** Zámecká č.p. 24,

687 24 Uherský Ostroh

Odbor výstavby a životního prostředí

Tel. spojení:	v pracovní dobu	mimo prac. dobu	mobil
	572 430 534	572 591 116	

Asanační podnik

Tel. spojení:	v pracovní dobu	mimo prac. dobu	mobil
	+420 577 922 183	+420 577 926 740	

Skupina DDD

Tel. spojení:	v pracovní dobu	mimo prac. dobu	mobil
	+420 577431128	+420 577218701	

7.3.1 Základní povinnosti chovatele

V souladu s § 12 zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a změně některých souvisejících zákonů ve znění pozdějších předpisů (dále jen „veterinární zákon“) chovatel, na jehož zvířatech se projevují příznaky nasvědčující podezření z výskytu nebezpečné nákazy, je povinen

1. do příchodu úředního veterinárního lékaře zajistit, aby
  - zvířata podezřelá a vnímavá na příslušnou nákazu neopustila svá stanoviště,
  - živočišné produkty, které pocházejí od podezřelých zvířat, nebyly používány, jakkoli zpracovávány nebo uváděny do oběhu a aby byly ukládány odděleně,
  - předměty, které mohou být nositeli původců nákaz, nebyly vynášeny nebo vyváženy a používány jinde,
  - stanoviště podezřelých zvířat byla dezinfikována,
  - osoby, které ošetřují podezřelá zvířata, nepřicházely do styku s jinými zvířaty a aby do prostorů sloužících chovu podezřelých zvířat nevstupovaly jiné osoby bez vážného důvodu,

2. po příchodu úředního veterinárního lékaře postupovat podle jeho pokynů a poučení.

3. soukromý veterinární lékař, který při výkonu své činnosti zjistí podezření z výskytu nebezpečné nákazy
  - předběžně vyšetří podezřelá zvířata, popřípadě i těla uhynulých, nedonošených, mrtvě narozených nebo utracených zvířat (kadávery) a hrozí-li nebezpečí z prodlení, odebere vzorky k laboratornímu vyšetření,
  - uvědomí neprodleně krajskou veterinární správu o podezření z výskytu nebezpečné nákazy,
  - poskytne chovateli potřebné poučení včetně poučení o povinnosti učinit opatření uvedená v odstavci 1 (tzv. "neodkladná opatření"),

- vyžaduje-li to povaha nebezpečné nákazy nebo místní podmínky, setrvá na místě do příchodu úředního veterinárního lékaře a sleduje zdravotní stav zvířat

Seznam nebezpečných nákaz je uveden v příloze č. 2 veterinárního zákona.

Některé změny v chování zvířat při podezření z nebezpečné nákazy:

- výrazný pokles příjmu krmiva zvířat
- změna příjmu vody (zvýšení, snížení)
- změna chování (např. odmítání pohybu, apatie, zaujímání neobvyklých postojů, houfování, zvýšené slinění)
- výrazné snížení užitkovosti
- zvýšený výskyt průjmů (i krvavých)
- zvýšení úhynů
- neobvyklý výskyt kožních změn (puchýře, skvrny, krváceniny...)

7.3.2 Podrobnější údaje o provozu

1. hospodářství oploceno a je zajištěno jeho uzavření „A“ / „N“
2. prováděna kontrola a evidence vjíždějících vozidel „A“ / „N“
3. prováděna kontrola dokladů o dezinfekci vozidel převážejících zvířata „A“ / „N“
4. dezinfekční vana při vstupu do farmy „A“ / „N“
5. vstupní dezinfekce řešena „A“ / „N“
6. vlastní technika pro provádění dezinfekce „A“ / „N“
7. smluvně dostupná těžká stavební technika (*typ nakládač, buldozer...*) „A“ / „N“
8. ostraha hospodářství zabezpečena v pracovní dobu „A“ / „N“

9. ostraha hospodářství zabezpečena mimo pracovní dobu	„A“ / „N“
10. telefonní spojení dostupné mimo pracovní dobu	„A“ / „N“
11. zdroj vody vlastní (<i>vyznačit v plánu farmy</i>)	„A“ / „N“
12. zdroj vody obecní (<i>veřejná vodovodní síť</i>)	„A“ / „N“
13. zajištěna pohotovostní zásoba dezinfekčních prostředků	„A“ / „N“
14. nakládací rampy pro zvířata jsou součástí stájí/hospodářství	„A“ / „N“
15. nakládací rampy pro zvířata jsou mobilní	„A“ / „N“
16. nakládání kadáverů mimo provoz (<i>funkční kaf.box</i>)	„A“ / „N“
17. nakládání nemocných zvířat mimo provoz	„A“ / „N“
18. pravidelná kontrola zdravotního stavu zvířat	„A“ / „N“
19. zajištěno převlečení a přezutí pro pracovníky hosp. (<i>hyg.smyčka</i>)	„A“ / „N“
20. zajištěno převlečení a přezutí pro pracovníky biol. služeb	„A“ / „N“
21. jsou k dispozici osoby k pomocným pracím v ohnisku	„A“ / „N“
22. možnost zajištění ubytování osob přímo na hospodářství	„A“ / „N“
23. možnost zajištění stravování osob přímo na hospodářství	„A“ / „N“
24. prováděno školení pro pracovníky farmy o protinák. opatřeních	„A“ / „N“

Krmivo uskladněné na hospodářství	„A“ / „N“	Obvyklá zásoba dostává na počet dní: 365 dní
--	-----------	--

Tuhé odpady (hnůj) uskladněné na hospodářství	„A“ / „N“	Skladovací kapacita na počet dní: 4 měsíce
--	-----------	--

Denní produkce dle druhů

Produkce mléka   „A“ / „N“   **Jaká (množství v l/den):** 5500

Jiná produkce   „A“ / „N“   **Jaká (množství/den):**

K bodu č. 21 uveďte v případě „A“ kolik osob: 14 osob

K bodu č. 22 uveďte v případě „A“ pro osob:

K bodu č. 23 uveďte v případě „A“ pro osob: pouze dovoz obědu pro pracovníky ze školní jídelny.

7.3.2.1 Jednotlivé stáje v hospodářství

Označení stáje	Druh zvířat	Kategorie	Kapacita (ks)	Technologie chovu
Teletník	skot	tele	42	boudy
Výkrmna	skot	skot v žíru	98	volné ustájení
Odchovna	skot	březí jalovice	58	volné ustájení
Velkokapacitní kravín	skot	kráva	102	volné ustájení

Tab. 1 Tabulka s informacemi o označení stájí, druhu zvířat, kategorii, kapacitě a technologii chovu zvířat.

Údaje platné ke dni aktualizace

V areálu se vyskytují i jiné právní subjekty

„A“ / „N“

Sun Systém,

Akvárium Pavlica – výroba a prodej akvárií, terárií,

ATC (Agro Trial Center GmbH),

Valex – dřevovýroba

V provozu hospodářství je nutné držet přístupně stálou pohotovostní zásobu desinfekčních prostředků a osobních ochranných pomůcek a průběžně je obnovovat.

V ..... dne.....

Podpis pracovníka oprávněného jednat za chovatele (majitele)

.....

Schváleno KVS pro..*Zlínský* ..kraj, dne.....

Podpis.....

7.3.3 Plán hospodářství

Obr. 4 Satelitní snímek farmy Uherský Ostroh, nejbližších měst a vesnic

Farma Uherský Ostroh leží v obci Uherský Ostroh, Blatnická č.p. 179, Uherský Ostroh, okres Uherské Hradiště znázorňující bod s číslem 1. Jednotlivé body na mapě znázorňují obce, které se nacházejí nejbližší od farmy Uherský Ostroh, udávané vzdálenosti jsou měřeny vzdušnou čarou od hospodářství v Uherském Ostrohu:

- č. 2 – firma Ostrožsko, a. s. – 3 km
- č. 3 – město Uherský Ostroh – 1 km 900 m
- č. 4 – obec Ostrožská Nová Ves – 3 km
- č. 5 – obec Ostrožská Lhota – 4 km
- č. 6 – město Veselí nad Moravou – 3 km

Obr. 5 Situační plán farmy Uherský Ostroh

- Objekty označeny čísly 1 jsou budovy pro chov zvířat:
  - 1 a – velkokapacitní kravín
  - 1 b – dojení krav
  - 1 c – odchovna

- 1 d – výkrmna
- 1e - teletník
- č. 2 – hygienická smyčka
- č. 3 – vrátnice
- č. 4 – kafilerní box
- č. 5 – sklad slámy

Budovy s č. 6, 7, 10 a 11 se nevěnují zemědělské činnosti, firmy, které mají zemědělské hospodářské budovy v pronájmu:

- č. 6 - SUN SYSTÉM s.r.o.
- č. 7 – VALEX – dřevo výroba
- č. 10 – AKVÁRIUM PAVLICA – výroba a prodej akvárií, terárií
- č. 11 – ATC (Agro Trial Center)

Čísla 8 a 9 jsou vyznačeny vjezdy do farmy.

Budovy označeny X, jsou objekty, které jsou uzavřeny a v současné době se nepoužívají.

1. GPS souřadnice hospodářství: 48°58'49.221"N, 17°24'53.040"E

2. informace o rozměrech:

- rozměry stájí

- č. 1 a – 28 m x 71 m
- č. 1 b – 18 m – 48 m
- č. 1 c – 25 m x 72 m
- č. 1 d – 22 m x 76 m

- zpevněnými plochami

- Areál je situován do nezastavěné části obce, mimo něj se kromě příjezdových komunikací nenachází zpevněná plocha. Celková zpevněná plocha vně hospodářství je o výměře 14 292 m². Hlavní cesta, která vede přes areál je o rozměrech 8 m x 500 m.

- příjezdovými komunikacemi

- hlavní příjezdová komunikace (blatnická) k vrátnici (hlavní brána) je široká 13 m,
- druhá příjezdová komunikace, která vede k vedlejší bráně je široká 8 m, mostek přes potok 7m,

3. stav objektů, zda se dají nebo nedají zaplynovat.

Objekty je možné zaplynovat, avšak utěsnění není v ideálním stavu, tedy zabezpečení úniku v případě zaplynování není 100%.

4. používané technologie:

- boudy na telata

- sláma

- volné ustájení

Poslední aktualizace provedena dne:

(+ *podpis odpovědné osoby*)

Poslední aktualizace provedena dne:

(+ *podpis odpovědné osoby*)

Poslední aktualizace provedena dne:

(+ *podpis odpovědné osoby*)

7.4 Komentář k pohotovostnímu plánu

Jednotlivé body o provozu hospodářství:

1. Hospodářství oploceno a zajištěno jeho uzavření – hospodářství je oploceno klasickým pletivem, k hospodářství patří dvě vstupní brány, obě jsou kontrolovány kamerovým systémem.
2. Prováděna kontrola a evidence vjížděných vozidel – tato kontrola se provádí při vjezdu do hospodářství ohlášením na vrátnici objektu.
3. Prováděna kontrola dokladů o dezinfekci vozidel převážejících zvířata – kontrola dokladů o dezinfekci vozidel se na hospodářství provádí pouze v případě při výskytu nebezpečné nákazy (nákazová situace).
4. Dezinfekční vana při vstupu do farmy – je umístěna u hlavního vjezdu s vrátnicí do hospodářství, řešena plechovou rohoží s vloženým molitanem.
5. Vstupní dezinfekce řešena – opět se řeší pouze v případě výskytu nebezpečné nákazy.
7. Smluvně dostupná těžká a stavební technika – v prostorech farmy Uherský Ostroh se vyskytují tetry, nakládače, traktory

Obr. 6 Smluvně dostupná těžká technika na farmě

Obr. 7 Těžká technika na farmě Uherský Ostroh – nakládání nepoužitelné slámy, která se odváží na hnojiště

8. a 9. Ostraha hospodářství zabezpečena v pracovní dobu, mimo pracovní dobu – ostraha hospodářství je zabezpečena 24 hodin, každý den, 2 pracovníci.
10. Telefonní spojení mimo pracovní dobu – zajištěna telefonní spojení mimo pracovní dobu pomocí mobilních telefonů.
12. Zdroj vody obecní – hospodářství čerpá vodu z veřejné vodovodní sítě, tato voda pochází z vodárenské nádrže (bývalý těžební prostor) v katastrálním území Chylice.
13. Zajištěna pohotovostní zásoba dezinfekčních prostředků – na hospodářství jsou zajištěny dezinfekční prostředky - chlorové čističe.
14. a 15. Nakládací rampy – pro zvířata jsou zajištěny mobilní rampy, které nejsou součástí objektu.

Obr. 8 Mobilní nakládací rampy na farmě Uherský Ostroh

16. Nakládání kadáverů mimo provoz – kafilerní box je umístěn vedle stavby vrátnice, nakládání kadáverů do zajištěné přepravy probíhá už mimo provoz hospodářství, před vjezdem do objektu.
17. Nakládání nemocných zvířat mimo provoz – nemocná zvířata se nakládají v objektu hospodářství pomocí mobilních ramp.
21. Jsou k dispozici osoby k pomocným pracím v ohnisku – ošetřovatelé zvířat, současný stav je 14 pracovníků.
24. Prováděno školení pro pracovníky farmy o protinákazových opatřeních – školení prováděno pro ošetřovatele zvířat jednou za rok.

Tabulka jednotlivých stájí v hospodářství (Tab. 2):

Označení jednotlivých stájí v hospodářství si vytvořili sami pracovníci.

- Teletník – zde má umístěna farma telata, která jsou odstavena od matek. Jsou to mláďata obojího pohlaví a to ode dne narození, až do 6 měsíců.
- Výkrmna – zde je umístěn skot v žíru, tedy zvířata ve výkrmu. Jedná se nejčastěji o výkrm mladých býků, pro produkci kvalitního masa, méně často o výkrm jalovic narozených z dvojčat, protože je předpokládána neplodnost narozených samic.
- Odchovna – zde jsou umístěny vysoko březí jalovice, kráva ve druhé polovině gravidity.

- Velkokapacitní kravín – krávy, které už jsou alespoň jedenkrát po porodu.

Informace o rozměrech

Musí být uvedeny:

- Rozměry stájí, které jsou potřebné kvůli délkám hadic, výpočtům pro případné zaplynování a spotřebě dezinfekčních prostředků.
- Rozměry zpevněných ploch i mimo vlastní hospodářství z důvodů, kde by mohla být umístěna těžká technika.
- Rozměry příjezdové komunikace z důvodu otáčení nákladních aut.

Skupina DDD

Tzv. DDD skupiny jsou soukromé firmy, které se zabývají dezinfekcí, dezinfekcí a deratizací. Mají schválenou živnost a povolení SVS provádět DDD v zemědělství. Na území ČR je asi kolem 150 firem. Seznam je na Portálu SVS přístupné úředním veterinárním lékařům, jinak jsou rozházeny ve vyhledávačích na internetu. Jejich seznamy si aktualizují KVS.

Spolupráce s DDD skupinami bývá často složitá a ne moc vstřícná, protože práce při dezinfekci ohniska nákazy jsou dost náročné. Při větších ohniscích, nebo tam, kde hrozí přenos závažného onemocnění na člověka (ptačí chřipka) a je třeba zásahu, to obvykle dopadá tak, že průběžnou a závěrečnou dezinfekci provádí Armáda České republiky. Pro Zlínský kraj to je: DERATEX, spol. s r.o., Mladcová č.p. 91, Zlín, 76001

Asanační podnik

V případě nutnosti provádí utrácení zvířat při výskytu nebezpečné nákazy tzv. pohotovostní střediska pro mimořádné události. Jsou lokalizována v Brně a v Hradci Králové jako součásti KVS SVS pro Jihomoravský a Královéhradecký kraj.

Zahraboviště jsou vytipovaná v okolí hospodářství s vyššími stavy hospodářských zvířat. Slouží však pouze jako nouzové řešení v případě výskytu většího počtu ohnisek.

Povinností a žádoucí je neškodně odstraňovat utracená zvířata v asanačních podnicích, a tak je to u většiny případů likvidovaných nákaz.

Ve Zlínském kraji je umístěn jeden asanační podnik VETERINÁRNÍ ASANAČNÍ ÚSTAV – KAFILERIE – MAT.s.r.o., ul. Karla Čapka, 765 02 Otrokovice.

8 SWOT ANALÝZA A NÁVRHY OPATŘENÍ NA ELIMINACI RIZIK

Cílem této kapitoly je vytvořit SWOT analýzu a navrhnout opatření na eliminaci rizik pro farmu Uherský Ostroh, které by zlepšily bezpečnost celé farmy, především před vznikem a zavlečením nebezpečné nákazy. Podkladem pro návrhy na tyto opatření mi bude sloužit vytvořená SWOT analýza, která mi přehledně ukazuje slabé stránky farmy.

8.1 SWOT analýza

SWOT analýza je vysoce efektivní a jednoduchá pomůcka, pomocí které se zjišťuje skutečný stav případných rizik a potřebných změn pro podnik. Základem této metody, je definování jednotlivých položek, které jsou zařazeny do čtyř skupin:

- Silné stránky
- Slabé stránky
- Příležitosti
- Hrozby

Přičemž silné a slabé stránky jsou vnitřními tzv. interními faktory. Příležitosti a hrozby jsou faktory vnějšími tzv. externími.

SWOT metoda má spoustu výhod. Je velmi přehledná a prezentuje pohled na minulost, současnost a pohled do budoucnosti. Je uspořádaná do čtyř hlavních kvadrantů, dobře vyhovuje úvahám, které mají cílevědomě ovlivňovat další vývoj objektu.

Umožňuje, aby byla ve stejné přehledné struktuře provedena formulace strategie budoucího vývoje daného objektu:

- Zpracování silných stránek pro rozvoj firmy
- Odstraňování a eliminace slabých stránek
- Jaké prostředky a postupy využívat pro další rozvoj

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Prováděna kontrola a evidence vjíždějících vozidel • Hospodářství oploceno • Dostupná těžká stavební technika • Ostraha hospodářství zabezpečena v pracovní i mimo pracovní dobu • Telefonní spojení dostupné mimo pracovní dobu • Mobilní nakládací rampy • Nakládání kadáverů mimo provoz • Pravidelná kontrola zdravotního stavu zvířat • Zajištěno převlečení a přezutí pro pracovníky • Zajištěny osoby k pomocným pracím v ohnisku 	<ul style="list-style-type: none"> • Není vlastní technika pro provádění dezinfekce • Oplocení ve špatném stavu • Hospodářství nemá svůj vlastní zdroj vody • Není zajištěno ubytování osob přímo na hospodářství • Vybavení hospodářství je ve špatném stavu
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Větší zájem o produkci • Zajištění dlouhodobé věrnosti odběratelů • Dotační programy na technologie • Zvýšení bezpečnosti v případě vzniku NN 	<ul style="list-style-type: none"> • Značné škody na majetku a zdraví • Omezení, zastavení provozu • Zastavení provozu • Ztráta chovu

Tab. 3 SWOT analýza farmy Uherský Ostroh

V **silných stránkách** SWOT analýzy se zmiňují o všech kladných a příznivých údajích o farmě Uherský Ostroh. Především o věcech, týkajících se vybavenosti a bezpečnosti na farmě.

Slabé stránky analýzy obsahují nedostatky, které ztěžují chod celého hospodářství a také by mohly negativně ovlivnit situaci v případě vzniku nebezpečné nákazy.

V **příležitostech** jsou zmíněny body, které by mohly v budoucnu díky dobré spolupráci s pracovníky a odběrateli nastat.

Hrozby obsahují položky, které mohou nastat v případě špatného vedení a nedbalosti chovatele a pracovníků.

8.2 Návrhy opatření na eliminaci rizik

Opatření I

Vybudovat nové oplocení s jednou řadou ostnatých drátů

Hranice hospodářství jsou obehnané klasickým drátěným plotem a dva vjezdy do objektu jsou zabezpečeny bránami a opatřeny kamerovým systémem. Na každý den je zabezpečena 24 hodinová ostraha dvěma hlídači. **Protože plot není v dobrém stavu, doporučila bych pro zvýšení bezpečnosti vybudování nového oplocení a plot bych navrhla doplnit jednou řadou ostnatých drátů.** Vzhledem k tomu, že objekt hospodářství se nachází na velkém prostoru, zvýšila bych fyzickou ochranu na 4 pracovníky s doprovodem hlídacího psa. Hospodářství využívá služby firmy: F. TOM. SECURITY SERVICES

Opatření II

Zpřísnit kontrolní mechanismus v oblasti dezinfekce techniky

Kontrola dokladů o dezinfekci vozidel převážející zvířata se provádí pouze při výskytu nakažové situace. Pro prevenci před zavlečením nebezpečné nákazy bych doporučila zpřísnit kontrolu. Kontrolovat zda jsou převážející zvířata provázena požadovanými průvodními doklady, zda jsou vozidla vyčištěna a dezinfikována registrovanými dezinfekčními prostředky a postupy anebo přípravky, jejichž uvedení do oběhu bylo povoleno. Dále

bych doporučila pořízení vlastní techniky pro provádění dezinfekce, která by urychlila a zmírnila riziko šíření nebezpečné nákazy v případě jejího výskytu. Farma má pouze vstupní dezinfekci v podobě van u bran. Chovatel by měl zabezpečit i výbavu pro své pracovníky. Ochranné prostředky ve formě jednorázových obleků, roušek apod.

Opatření III

Zlepšit péči o ustájená zvířata a častěji vyvážet hnůj

Na farmě Uherský Ostroh je využívána metoda volného ustájení. Zvířata nejsou uvázaná a ani nestojí každé ve vlastním boxu. Stáj tak zajišťuje dostatečnou pohybovou plochu pro zvířata a umožňuje jim tak bezproblémové spontánní chování. Stáj je stelivového typu, hospodářství využívá jako podestýlku slámu. Problémem tohoto ustájení je, že mrva a hnůj není odvážena každý den a nachází se zde větší množství hmyzu. Vzhledem k používání slámy na podestýlku, která dokáže udržovat velké množství tekutiny (moč) a je velmi dobrým substrátem pro množení řady mikroorganismů, bych doporučila dostatečné vyvážení hnoje, především v letním období, kdy jsou teploty vyšší. Zlepší se tak nejen čistota končetin, ale i hygienický standart mléčné žlázy.

Obr. 9 Volné ustájení na farmě Uherský Ostroh

Opatření IV

Vybudovat vlastní zdroj vody

Voda je v hospodářství velmi důležitá a často bývá v chovatelské praxi podceňována. Hospodářství nemá svůj vlastní vodní zdroj a je odkázáno na veřejnou vodovodní síť. Voda je přivedena z městského vodovodního řádu. Pro nezávislost na veřejném zdroji vzhledem ke každodenní velké spotřebě vody bych doporučila vybudování vlastních vodních zdrojů.

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce na téma „Rozpracování pohotovostního plánu veterinárních opatření v Regionu Uherské Hradiště“ bylo identifikovat možná rizika v oblasti veterinární péče regionu Uherské Hradiště, zjištěné údaje rozpracovat do pohotovostního plánu a následně navrhnout opatření na eliminaci rizik v oblasti veterinární péče v oblasti zkoumaného regionu.

Praktická část této práce byla zaměřena na rozpracování pohotovostního plánu v případě vzniku nebezpečné nákazy a to pro chovatele, který má hospodářství za účelem podnikání (část I) a pohotovostní plán pro konkrétní hospodářství (část II). Pro každé hospodářství musí být pohotovostní plán zpracován samostatně. Tyto pohotovostní plány pro případ vzniku nebezpečné nákazy obsahují spojení na nejdůležitější složky, které při nákazách zasahují. Jsou to především veterináři, vedení podniku, krajská veterinární správa, hasiči, policie a tak dále. Dále pohotovostní plány obsahují pokyny pro chovatele při vzniku nebezpečné nákazy, podrobné informace o hospodářství a situační plán hospodářství. Pravdivost údajů se musí aktualizovat minimálně jedenkrát ročně.

Praktická část dále obsahuje návrhy na eliminaci rizik, které by mohly vzniknout v daném objektu. Podkladem pro návrhy mi posloužily informace o hospodářství v pohotovostním plánu a SWOT analýza, kterou jsem si vytvořila. Již od první návštěvy na farmě v Uherském Ostrohu je zřetelné, že vybavení a zařízení v areálu hospodářství je staršího typu. Po zodpovězení otázek jsem navrhla čtyři hlavní opatření. První ze čtyř opatření by mělo zabezpečit celý objekt proti vstupu nepovolaným osobám. Doporučila jsem vybudovat nové oplocení s jednou řadou ostnatých drátů a zvýšit počet osob pro fyzickou ochranu s doprovodem hlídacího psa. Druhé opatření se týká dezinfekce a to především zpřísněním kontroly mechanismu v oblasti dezinfekce techniky. Ve třetím opatření navrhuji zlepšit péči o zvířata. I přesto, že je v hospodářství využívána metoda volného ustájení, které hodnotím kladně, doporučuji častější vyvážení hnoje, čímž by došlo alespoň k částečnému zlepšení hygienických podmínek. Čtvrtým opatřením je vybudování vlastního zdroje vody, které by tak umožňovalo neomezený přístup k vodě a nezávislost na veřejném vodovodním zdroji.

Stav farmy a její vybavenost se bohužel odráží v nedostatku finančních prostředků.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a změně souvisejících zákonů
- [2] § 48 zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a změně souvisejících zákonů
- [3] ŠUDÁKOVÁ, M. Orgány veterinární správy jako složka integrovaného záchranného systému. Bakalářská práce, Brno 2010
- [4] AXMANN, R. Plán veterinárních opatření. 2005.
- [5] Státní veterinární správa ČR, MVDr. Richard Wallo
- [6] §15 zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a změně některých souvisejících zákonů
- [7] § 12 zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a změně některých souvisejících zákonů
- [8] §17 zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a změně některých souvisejících zákonů
- [9] vyhláška č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat
- [10] Státní veterinární správa, zdraví zvířat, KMP [online], Dostupný na [www: http://www.svscr.cz/index.php?art=1985](http://www.svscr.cz/index.php?art=1985)
- [11] Státní veterinární správa, zdraví zvířat, TSE [online], Dostupný na [www: http://www.svscr.cz/index.php?art=929](http://www.svscr.cz/index.php?art=929)
- [12] § 3 vyhláška č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat
- [13] §58 vyhláška č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat
- [14] Státní veterinární správa, zdraví zvířat, BT [online], Dostupný na [www: http://www.svscr.cz/index.php?art=1771](http://www.svscr.cz/index.php?art=1771)
- [15] Státní veterinární správa, zdraví zvířat, CWD [online], Dostupný na [www: http://www.svscr.cz/index.php?art=929](http://www.svscr.cz/index.php?art=929)
- [16] Vyhl. č. 389/2004 Sb., o opatřeních pro tlumení SLAK a jejímu předcházení a o změně vyhl. č. 299/2003 Sb.
- [17] Vyhl. č. 202/2004 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání AMP

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

SVS	Státní veterinární správa
KVS	Krajská veterinární správa
KC SVS	Krizové centrum státní veterinární správy
MU	Mimořádná událost
Např.	Například
Apod.	A podobně
SLAK	Slintavka a kulhavka
FMD	Slintavka a kulhavka – pro anglickou zkratku
VEP	Vezikulární exantém prasat
VS	Vezikulární stomatitida
VNP	Vezikulární nemoc prasat
KHO	Katarální horečka ovcí
BT	Blue tongue
KMP	Klasický mor prasat
AMP	Africký mor prasat
AI	Aviární influenza – ptačí chřipka
ND	Newcastleská nemoc
BSE	Nemoc šílených krav
NN	Nebezpečná nákaza

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 Krajské veterinární správy na území ČR [2]	13
Obr. 2 Farma Ostrožsko, a.s. v Ostrožské Lhotě	32
Obr. 3 Satelitní snímek farmy v Uherském Ostrohu.....	33
Obr. 4 Satelitní snímek farmy Uherský Ostroh, nejbležších měst a vesnic	46
Obr. 5 Situační plán farmy Uherský Ostroh.....	47
Obr. 6 Smluvně dostupná těžká technika na farmě.....	50
Obr. 7 Těžká technika na farmě Uherský Ostroh – nakládání	51
Obr. 8 Mobilní nakládací rampy na farmě Uherský Ostroh.....	52
Obr. 9 Volné ustájení na farmě Uherský Ostroh.....	58

SEZNAM TABULEK

Tab. 1 Tabulka s informacemi o označení stájí, druhu zvířat, kategorii, kapacitě a technologie chovu zvířat.....	44
Tab. 2 SWOT analýza farmy Uherský Ostroh	56

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA P I: Legislativa pohotovostního plánu

PŘÍLOHA P I: LEGISLATIVA POHOTVOSTNÍHO PLÁNU

- Zák. č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon)
- Vyhl. č. 296/2003 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činností
- Vyhl. č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka.
- Vyhl. č. 36/2007 Sb., o opatřeních pro tlumení aviární influenzy
- Vyhl. č. 356/2004 Sb., o sledování (monitoringu) zoonóz a původců zoonóz a o změně
- Vyhl. č. 389/2004 Sb., o opatřeních pro tlumení SLAK a jejímu předcházení a o změně vyhl. č. 299/2003 Sb. (Směrnice Rady 2003/85/ES)
- vyhl. č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka.
- Vyhl. č. 202/2004 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání AMP (Směrnice rady 2002/60/ES)
- Vyhl. č. 290/2008 Sb., o veterinárních požadavcích na živočichy pocházející z akvakultury a na produkty akvakultury, o opatřeních pro předcházení a zdolávání některých nákaz vodních živočichů (Směrnice Rady 2006/88/ES)
- Směrnice Rady 2003/85/ES, kterou se stanoví opatření Společenství pro tlumení SLAK
- Směrnice Rady 2001/89/ES, o opatřeních Společenství pro tlumení KMP
- Směrnice Rady 2005/94/ES, o opatřeních Společenství pro tlumení influenzy ptáků a o zrušení směrnice 92/40/EHS
- Směrnice Rady 92/66/EHS, kterou se zavádějí opatření Společenství pro tlumení NCD
- Směrnice Rady 2000/75/ES stanovující zvláštní ustanovení pro tlumení a eradikaci katarální horečky ovcí
- Nařízení Komise č. 1266/2007 o prováděcích předpisech ke směrnici Rady 2000/75/ES

- Směrnice Rady 2002/60/ES, kterou se stanoví zvláštní ustanovení společenství pro tlumení AMP
- Směrnice Rady 92/119/EHS, zavádějící všeobecná opatření společenství pro tlumení určitých nákaz zvířat, jakož i specifická opatření ve vztahu k vezikulární chorobě prasat
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/99/ES, o sledování zoonóz a jejich původců
- Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, o stanovení pravidel pro prevenci, tlumení a eradikaci některých přenosných spongiformních encefalopatií
- Směrnice Rady 92/35/EHS, stanovující pravidla a opatření pro tlumení moru koní
- Směrnice Rady 2006/88/ES, o veterinárních požadavcích na živočichy pocházející z akvakultury a produkty akvakultury a o prevenci a tlumení nákaz některých živočichů
- Směrnice Rady 82/894/EHS, týkající se hlášení nákaz ve společenství